

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/67/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614201382
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8614201382.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobkyne S.. G. V., nar. XX.X.XXXX, bytom P. XX, XXX XX G., právne zastúpenej Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS s.r.o., Hlavná 6, 927 01 Šaľa, IČO: 47 241 543, proti žalovanému S.. K. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom U. XXX/XX, XXX XX N., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Svidník č.k. 5C/51/2014 - 19 z 9. apríla 2014, zhodou hlasov členov senátu takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvého stupňa.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým uznesením zamietol návrh žalobkyne, ktorým sa domáhala vydania predbežného opatrenia zakazujúceho žalovanému až do rozhodnutia vo veci samej realizovať akékoľvek stavebné úpravy na stavbe nachádzajúcej sa v kat. úz. N., obec N., okres N. so súp. č. XXX ležiacej na parcele č. XXXX a zapísanej na LV č. XXX s výnimkou nutných opráv a udržiavacích prác s tým, že žalobkyňa by bola zaviazaná v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia o nariadení predbežného opatrenia podať na súd návrh na vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, inak nariadené predbežné opatrenie zanikne. Ďalším výrokom žalovanému nepriznal náhradu trov konania a tiež, že žalobkyňa nemá právo na ich náhradu.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnila tým, že spolu so žalovaným sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. N., obec N., okres N., zapísaných na LV č. XXX a to pozemkov CKN parcela č. XXXX o výmere 512 m2, zastavané plochy a nádvoria, parcela č. XXXX o výmere 92 m2, záhrady a parcela č. XXXX o výmere 1670 m2, záhrady a stavby (rodinného domu) súp. č. XXX na parcele č. XXXX. Uvedené nehnuteľnosti nadobudli účastníci v čase trvania svojho manželstva. Manželstvo účastníkov bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 3.7.2013 pod sp. zn. 5P/10/2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11.7.2013. Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, ktoré právoplatnosťou tohto rozsudku o rozvoze zaniklo, nebolo doposiaľ vysporiadané. Žalobkyňa dňa 11.1.2014 uzatvorila manželstvo s K.. Z. V., K., na základe ktorého právneho úkonu nosí priezvisko V.. Po rozvoze manželstva účastníkov žalobkyňa písomne - listom zo dňa 8.11.2013 vyzvala žalovaného, resp. mu zaslala návrh na mimosúdne vypořádanie zaniknutého BSM. Napriek tomu, že žalovaný predmetný návrh prevzal dňa 14.11.2013, žiadnym spôsobom sa k nemu nevyjadril, ani žalobkyňu v tejto veci nekontaktoval. Práve naopak, žalovaný úmyselne žalobkyňu obchádza a nerešpektuje ju ako spoluvlastníčku majetku patriaceho do BSM, keď s ním nakladá tak, ako by patril výlučne jemu. Vo vzťahu k spoločným nehnuteľnostiam sa žalobkyňa od svojej dcéry G. Q. dozvedela, že žalovaný na rodinnom dome súp. č. XXX realizuje rozsiahle stavebné úpravy spočívajúce v úprave riešenia vnútornej dispozície domu, výmene podláh, či v rekonštrukcii domového schodišťa, o čom sa následne na vlastné oči presvedčila

žalobkyňa. Všetky tieto úpravy pritom žalovaný realizuje bez súhlasu žalobkyne. Je nepochybné, že vykonávanie stavebných úprav na nehnuteľnosti vo vyššie uvedenom rozsahu nie je bežnou vecou (bežnou vecou ustálená judikatúra rozumie také záležitosti, ktoré sú medzi manželmi obvyklé, ktoré prináša každodenný život), a preto sa naň vyžaduje súhlas žalobkyne ako jej spoluvlastníčky. Stavebnými zásahmi do rodinného domu pritom dochádza k zmene jeho hodnoty, či už k zníženiu v dôsledku búracích prác, alebo následnému zvýšeniu v dôsledku stavebných prác. Žalobkyňa nemá vedomosť, kto je zhotoviteľom týchto prác, nevie z akých peňažných zdrojov je výstavba financovaná. Neplatnosť právnych úkonov (spôsobená neudelením súhlasu podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka druhá veta) zakladá nároky zúčastnených osôb z bezdôvodného obohatenia, čo výrazne ovplyvňuje aj právne postavenie žalobkyne, ktorá sa ako spoluvlastníčka zhodnocovanej nehnuteľnosti ocitne v pozícii bezdôvodne obohateného subjektu so zákonnou povinnosťou toto obohatenie vydať i napriek tomu, že so žiadanými stavebnými úpravami nesúhlasila, resp. tieto stavebné úpravy boli vykonané protizákonne. V dôsledku vykonávaných stavebných úprav taktiež môže byť v konaní o vyporiadaní BSM sťažené, alebo dokonca znemožnené zisťovanie stavu, v akom sa nehnuteľnosť nachádzala v čase zániku BSM. Pri oceňovaní vecí patriacich do vyporiadavaného BSM sa totiž síce vychádza z ceny v čase, kedy dochádza k vyporiadaniu, ale zo stavu, ktorú mala vec ku dňu zániku BSM (R 42/1972).

Žalovaný navrhol návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietnuť. Uviedol, že nehnuteľnosti, ktorých sa návrh na vydanie predbežného opatrenia týka, do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nepatria, nakoľko boli nadobudnuté z finančných prostriedkov, ktoré žalovaný získal pred uzatvorením manželstva, o čom svedčí notárska zápisnica sp. zn. N 339/2013, NZ 29850/2013, NCR1s 30424/2013 zo dňa 4.9.2013, obsahujúce o tejto skutočnosti čestné vyhlásenie žalovaného, S. Y. L. a Mgr. I. Z., že peňažné prostriedky, za ktoré žalovaný predmetné nehnuteľnosti kúpil mu darovala matka I. Q., po úmrtí jeho otca S. K. Q.. Dodal, že na svojej nehnuteľnosti uskutočnil len nevyhnutné práce brániace jej znehodnocovaniu.

Na základe obsahu v dôvodoch prvostupňového rozhodnutia uvedeného rozsudku č. k. 5P/10/2013-47 zo dňa 3.7.2013 o rozvoде manželstva, sobášneho listu Matričného úradu Piešťany zo dňa 11.1.2014 (o uzavretí manželstva žalobkyne s K. Z. V., K.), čestného vyhlásenia dcéry účastníkov G. Q., nar. XX.X.XXXX zo dňa 3.3.2014, LV č. XXX pre kat. úz. N., čestného vyhlásenia, napísaného na Notárskom úrade notára JUDr. Jozefa Čurilu so sídlom vo Svidníku, Sov. hrdinov 200/33 dňa 4.9.2013 pod sp. zn. N 339/2013, NZ 29850/2013, NCR1s 30424/2013 prvostupňový súd uzavrel, že nie sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia vyplývajúce z ust. § 74 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p.. Predbežné opatrenia nie sú konečnými opatreniami, ale ich účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov, prípadne zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia. Jedným zo základných predpokladov pre úspech žalobcu v konaní o nariadenie predbežného opatrenia je aspoň osvedčenie uplatňovaného nároku, pričom petit návrhu musí byť zároveň dostatočným spôsobom určitý a zrozumiteľný. Z doposiaľ vykonaného dokazovania sa javí, že predmetné nehnuteľnosti do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nepatria, pretože boli nadobudnuté z finančných prostriedkov, ktoré žalovaný získal pred uzatvorením manželstva, o čom svedčí notárska zápisnica JUDr. Jozefa Čurilu sp. zn. N 339/2013, NZ 29850/2013, NCR1s 30424/2013 zo dňa 4.9.2013, obsahujúca o tejto skutočnosti čestné vyhlásenie žalovaného a jeho sestier S. Y. L. a S. I. Z., že peňažné prostriedky, za ktoré žalovaný tieto nehnuteľnosti kúpil, mu darovala jeho matka I. Q. po úmrtí jeho otca S. K. Q.. Žalovaný taktiež poukázal na to, že na svojej nehnuteľnosti uskutočnil len nevyhnutné práce brániace jej znehodnocovaniu. Z uvedených dôvodov súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p., pretože zo strany úspešného žalovaného takýto návrh súdu nebol predložený a žalobkyňa ako neúspešná účastníčka nemá právo na ich náhradu.

Proti tomuto uzneseniu včas podala odvolanie žalobkyňa. Nesúhlasí s rozhodnutím súdu prvého stupňa. Vytýka mu nesprávne skutkové zistenie i nesprávne právne posúdenie veci. Poukazuje na to, že sa domáhala predmetného zákazu realizovať stavebné úpravy s výnimkou nutných opráv a udržiavacích prác na rodinnom dome patriacom do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania, pretože podľa jej názoru úkonmi, ktoré vykonáva žalovaný dochádza k zmene hodnoty spoločnej veci, ale aj z dôvodu neplatnosti týchto právnych úkonov, na ktoré žalobkyňa nedala súhlas. Ako spoluvlastníčka nehnuteľnosti môže ona sa vo vzťahu k tretím osobám ocitnúť v postavení bezdôvodne obohateného

subjektu s právnou povinnosťou toto bezdôvodné obohatenie vydať uvedeným tretím osobám. Tvrdenú skutočnosť o realizácii stavebných úprav na spoločnej veci osvedčila predložením čestného prehlásenia dcéry účastníkov. Konajúci súd zvolil postup, keď doručil návrh aj žalovanému. Do dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa prevzal argumentáciu žalovaného. Osvojil si námietku, že predmetné nehnuteľnosti nepatria do BSM. Takýto záver je v rozpore s právnou úpravou inštitútu BSM, ktorá vytvára domnienku, že vec automaticky patrí do BSM, pokiaľ bola nadobudnutá za trvania manželstva hoci aj len jedným z manželov. Poukazuje na judikatúru, z ktorej príkladmo uvádza rozhodnutia NS ČR 22Cdo/1658/1998 a 22Cdo/1659/2000. Namieta, že záver súdu o tom, že nehnuteľnosť nepatrí do BSM je v rozpore s verejnou listinou i v rozpore so samotnou kúpnu zmluvou, v ktorej v čl. II. obaja kupujúci uviedli, že nadobúdajú nehnuteľnosti do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Tvrdenia žalovaného o tom, že nadobudol nehnuteľnosti z jeho výlučných prostriedkov nie sú pravdivé. Časť kúpnej ceny predávajúcemu vo výške 737.000,- Sk vyplácala práve žalobkyňa, čo potvrdzuje aj písomné potvrdenie z 1. 10. 1997. Tvrdenia žalovaného, že prostriedky na kúpu nehnuteľnosti získal tesne po smrti otca, nie sú tiež pravdivé, pretože účastníci tohto konania manželstvo uzatvorili 22. 10. 1988 a otec žalovaného zomrel až v roku 1997. Tieto skutočnosti budú predmetom konania vo veci samej. Žalobkyňa ich však uvádza aj z toho dôvodu, aby preukázala, že žalovaný klame a zavádza súd. Takto sa správa aj k žalobkyni, ktorú nerešpektuje ako spoluvlastníčku nehnuteľnosti. Vykonáva pritom právne úkony týkajúce sa spoločnej veci, ktoré nie sú bežnou vecou bez jeho súhlasu a bez jej vedomia, čím vážne zasahuje aj do jej právneho postavenia. Žalobkyňa je toho názoru, že v dostatočnom rozsahu preukázala dôvodnosť svojho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, navyše uskutočňovanie stavebných úprav žalovaným potvrdil aj samotný žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zo 7. 4. 2014. Jeho tvrdenia, že sa jedná o úpravy nevyhnutné, považuje žalobkyňa za účelové, pričom žiadané predbežné opatrenie neznemožní žalovanému vykonávať akékoľvek nutné či udržiavacie práce. Navrhuje preto odvolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie zmenil tak, že nariadi predbežné opatrenie v rozsahu návrhu žalobkyne zo 7. 3. 2014.

Žalovaný odvolací návrh nepodal, hoci mu prvostupňový súd rovnopis podaného odvolania doručil k rukám jeho zástupcu dňa 9. 5. 2014.

Odvolací súd prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.). Preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa i konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p.. Bol teda viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, nad rámec ktorých nebol oprávnený ani povinný rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmať. Výnimkou by mohli byť len prípadné vady konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Po preskúmaní napadnutého uznesenia v zmysle vyššie uvedených zásad odvolací súd dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné vyhovieť.

Vo všeobecnosti platí, že na každom súdnom rozhodnutí, vrátane rozhodnutia, ktorým sa rozhoduje o návrhu na predbežné opatrenie, musí existovať právny záujem.

Právny záujem na predbežnom opatrení sa vyvodzuje z právne významných skutočností, ktorých základ spočíva v znení § 74 ods.1 a § 102 ods. 1 O.s.p. (toto v prípade návrhu podaného po začatí konania). Navrhovateľ predbežného opatrenia musí mať záujem na predbežnom opatrení a je jeho povinnosťou osvedčiť potrebnosť dočasnej úpravy pomerov.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 76 ods. 1 písm. e/, f/ O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami, niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Tak ako je už uvedené vyššie, zmyslom predbežného opatrenia je aj možná dočasná úprava pomerov účastníkov, pričom musí byť poskytnutá ochrana ako tomu, kto o vydanie predbežného opatrenia žiada, tak v rámci ústavných a zákonných pravidiel aj tomu, voči komu predbežné opatrenie smeruje. Predbežným opatrením za žiadnych okolností nie je prejednaný konečný výsledok sporu len sa ním zaisťuje, aby konečné rozhodnutie mohlo mať vôbec reálny základ. Aby súd rozhodujúci o návrhu o predbežnom opatrení mohol zákonným spôsobom realizovať dočasnú úpravu pomerov účastníkov, je

zákonnu úpravou vyžadované, aby žalobca súdu preukázal (osvedčil) jednak sám nárok a jednak, že je tu potreba dočasne upraviť pomery účastníkov.

Judikatúra (viď napr. NS SR 2 MCdo 5/2005) zdôraznila, že predbežným opatrením môže súd dočasne upraviť pomery účastníkov konania aj pre dobu od podania návrhu vo veci, až do jej právoplatného skončenia. Predbežné opatrenie možno nariadiť pre obavu, že by výkon súdneho rozhodnutia (exekúcia) bol ohrozený, aj keď rozhodnutie zatiaľ nebolo vydané, ale prebieha konanie, v ktorom by mohlo byť vydané. V takomto prípade však ide o celkom výnimočné opatrenie, ktoré musí byť odôvodnené mimoriadnymi okolnosťami prípadu, takže o to viac musia byť dané alebo aspoň osvedčené skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu, že by výkon rozhodnutia (exekúcia) bol ohrozený a kumulatívne, že žalobca má pohľadávku alebo iný nárok, a že mu tento nárok bude priznaný súdnym rozhodnutím.

Súd musí tieto okolnosti zvážiť. Aj v konaní o vydanie predbežného opatrenia musí žalobca produkovať také skutočnosti, ktoré môžu smerovať k osvedčeniu tých procesných a hmotnoprávných skutočností, ktorých pravdepodobnosť môže vyústiť do záveru o legálnosti (potrebe, naliehavosti, primeranosti) nariadenia predbežného opatrenia (viď aj rozhodnutie č. 15/1972 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanov).

V konaní vo veci samej (§75 ods.2 veta druhá O.s.p.) žalobkyňa mieni uplatniť vyporiadanie zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov súdom.

Každé navrhované predbežné opatrenie vo vzťahu ku konaniu vo veci samej musí mať relevantný význam práve z hľadiska, či otázka nastolená v konaní o predbežnom opatrení bude s konečnou platnosťou vyriešená v konaní vo veci samej, alebo či žiadané predbežné opatrenie zabezpečí budúci výkon rozhodnutia. Žalobkyňa netvrdí, že by mala v úmysle uplatňovať na súde osobitnou žalobou relatívnu neplatnosť právnych úkonov žalovaného pri dispozíciách týkajúcich sa úprav či opráv nehnuteľnosti. Konaním vo veci samej označeným v samotnom návrhu má byť (tak ako je už uvedené vyššie) vyporiadanie BSM. Pre účely takéhoto konania vyššie uvedené zákonné podmienky nariadenia predbežného opatrenia návrhom ani k nemu pripojenými listinnými dôkazmi neosvedčila.

Odvolací súd sa síce nestotožňuje so súdom prvého stupňa o neosvedčení existencie BSM k nehnuteľnostiam a ani s jeho zdôvodnením zamietnutia návrhu práve z takého dôvodu, ale napriek tomu je toho názoru, že z obsahu spisu vyplývajú skutočnosti, pre ktoré nebolo možné návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovieť a to práve pre neosvedčenie potreby dočasnej úpravy pomerov vo vzťahu k tvrdenému budúcemu konaniu vo veci samej. Jej ohrozenie vo vzťahu k tretím osobám, do vzťahu s ktorými žalovaný mal podľa jej samotnej už vstúpiť, nemôže vylúčiť konanie o vyporiadanie BSM, ale len konanie o relatívnu neplatnosť už realizovaných úkonov bez jej súhlasu (ak sa žiadal zo zákona jej súhlas). Nemožno zakazovať ani to, čo už bolo zrealizované.

Súdna prax pre účely predbežných opatrení podľa § 74 ods.1, § 102 ods.1 O.s.p. vykladá, že pod pojem „dočasná úprava pomerov účastníkov“ možno zahrnúť aj dočasné obmedzenie dispozície s majetkom, ak sa predbežným opatrením má dosiahnuť účel, aby ohrozený účastník mohol spor začať alebo už v začatom spore nerušene uplatňovať svoj nárok bez toho, aby sa obával, že zdĺhavosť súdneho konania by znemožnila iný než akademický alebo nútene nerealizovateľný výsledok sporu. Výrok predbežného opatrenia, ktorým sa dočasne upravujú pomery účastníkov môže v naliehavých prípadoch zamedziť aj vznik škody, či inej ujmy. Dočasnosť, ako predpokladá nariadenie predbežného opatrenia, sa chápe ako kategória, ktorá upravuje právne vzťahy účastníkov do času definitívnej právnej (súdnej) ochrany, prípadne do času, keď je isté, že táto ochrana sa neposkytne alebo o ňu navrhovateľ nepožiadá. Osvedčenie potrebnosti dočasnej úpravy vyplýva z viacerých skutočností, pričom stačí, ak je osvedčené aspoň to, že predbežné opatrenie zabezpečí účel občianskeho súdneho konania v konkrétnom prípade, t.j. ochranu porušeného alebo aj ohrozeného práva. Toto zabezpečenie spočíva vo vytvorení situácie pre efektívne využitie procesných mechanizmov slúžiacich na to, aby sa pokračovalo v konaní bez ďalšieho porušovania alebo ohrozovania práva, o ktorého ochranu sa žiada, bez toho, aby sa v konaní vo veci samej nedosiahol výsledok, ktorý už neovplyvní hmotnoprávne postavenie účastníkov konania. Potrebnosť dočasnej úpravy sa prejavuje aj v tom, že definitívna súdna ochrana ako svoj procesný predstupeň vyžaduje aj dočasnú ochranu (súdna procesná prevencia). O takúto situáciu však v predmetnej veci podľa odvolacieho súdu nejde.

Okrem už vyššie uvedených skutočností týkajúcich sa vzťahu navrhovaného predbežného opatrenia ku konaniu vo veci samej je relevantným aj to, že v konaní o vyporiadaní BSM sa bude vychádzať zo stavu ku dňu jeho zániku. Sama žalobkyňa túto skutočnosť zdôrazňuje a v tomto smere sa dá s ňou aj súhlasiť. Len všeobecné tvrdenia o úprave interiéru domu, výmene podláh či zariadenia bytu alebo výmene a úpravy príslušenstva garáže vyporiadanie BSM (či nároky žalobkyne z neho vyplývajúce) neohrozuje.

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. rozhodnutie súdu prvého stupňa, aj keď z iných dôvodov, potvrdil.

Zatiaľ z obsahu spisu nie je zrejmé, že by sa viedlo konanie o vyporiadanie BSM. Preto nebol dôvod ani na rozhodovanie o náhrade trov konania s odkazom na ust. § 145 O.s.p. Každopádne však žalobkyňa so svojím odvolaním nebola úspešná, žalovaný si nárok na náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, preto pri aplikácii § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd účastníkom nepriznal.

Uvedené rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.